

ZURNAL 30

UNIVERZITY PALACKÉHO V OLOMOUCI ROČNÍK 20

• 1. července 2011

V čísle:

Univerzita má nového kvestora • Cena předsedy GA ČR pro doc. Radima Filipa • Příznivci orální historie bilancovali na Sovinci • Inaugurační projev děkana Lékařské fakulty prof. Milana Koláře • O výzkumu biologie nádorů s profesorem Jiřím Bártkem • PRVoK se zapojil do vyšetřování internetové kriminality • Ukázky vítězných prací Literární soutěže pro studenty UP

• Čestný titul *doctor honoris causa* udělila Univerzita Palackého 23. června prof. Josefu Prchalovi, přednímu světovému hematologovi z University Of Utah (na snímku vlevo). Slavnostnímu aktu předcházela inaugurace děkana LF prof. Milana Koláře (uprostřed).

(více na této straně a str. 5 a 7) -red-, foto -mo- ▶

Prezident jmenoval nové profesory vysokých škol

■ Prezident republiky prof. Václav Klaus jmenoval 24. června ve Velké aule pražského Karolina 80 nových profesorek a profesorů vysokých škol. Jsou mezi nimi také noví profesori a profesorky Univerzity Palackého: **prof. Marcel Arbeit, Dr.** (Katedra anglistiky a amerikanistiky FF), jmenovaný pro obor Dějiny anglické a americké literatury, **prof. Jan Hendl, CSc.** (Institut aktivního životního stylu FTK), jmenovaný pro obor Kinantropologie, **prof. Roman Herzog, Ph.D.** (Klinika neurologie LF), jmenovaný pro obor Neurologie, **prof. Pavel Horák, CSc.** (zástupce přednosty III. interní kliniky LF), jmenovaný pro obor Vnitřní nemoci, **prof. Petr Ilík,** (vedoucí Katedry biofyziky PŘF), jmenovaný pro obor Biofyzika, **prof. Martin Köcher, Ph.D.** (Radiologická klinika LF), jmenovaný pro obor Radiologie, **prof. Hana Kolářová, CSc.** (přednostka Ústavu lékařské biofyziky a proděkanka LF), jmenovaná pro obor Lékařská biofyzika, **prof. Josef Molnár, CSc.** (vedoucí oddělení didaktiky matematiky Katedry algebry a geometrie PŘF), jmenovaný pro obor Pedagogika, **prof. Michal Peprník, Dr.** (zástupce vedoucího Katedry anglistiky a amerikanistiky FF), jmenovaný pro obor Dějiny anglické a americké literatury, **prof. Radovan Pilka, Ph.D.** (přednosta Porodnicko-gynekologické kliniky LF), jmenovaný pro obor Gynekologie a porodnictví, a **prof. Josef Zadražil, CSc.** (vedoucí výuky 5. ročníku všeobecného směru III. Interní kliniky LF), jmenovaný pro obor Vnitřní nemoci.

Slavnostní ceremoniál proběhl za účasti prof. Ivana Wilhelma, náměstka ministra školství, prof. Petra Fialy, předsedy ČR, prof. Vladimíry Dvořákové, předsedkyně Akreditační komise, prof. Jaroslava Pánka, místopředsedy AV ČR a dalších hostů.

Blahopřejeme.

-mav-

ZURNAL
JUBILEJNÍ 20. ROČNÍK
ČTĚTE • PIŠTE • KOMUNIKUJTE

Dva slavnostní akty v jeden den na jedné univerzitě: čestný doktorát a inaugurace děkana LF

■ Za účasti zástupců vysokých škol i Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky byl 23. června uveden do úřadu děkana Lékařské fakulty prof. Milan Kolář. V průběhu slavnostního aktu inaugurace tak vystřídal prof. Zdeňka Koláře, který LF UP vedl dvě funkční období.

„Jsem vděčný, že jsem mohl funkci děkana LF UP vykonávat, neboť mi přinesla mnohé zkušenosti. Poznal jsem tak akademický život z jiné strany než z pozice běžného akademického pracovníka, respektive přednosty ústavu.

Poznal jsem také spoustu lidí s různými charaktery a tak jsem si začal některých lidí vážit více, některých naopak méně. Retrospektivně musím říci, že tato etapa mého života nebyla jednoduchá. Byla to doba provázena turbulence v politické oblasti a s tím byly také spojeny mnohé problémy ve vedení Lékařské fakulty. Pominu-li, že jsem zažil sedm ministrů zdravotnictví, čtyři ministry školství, čtyři ředitele Fakultní nemocnice Olomouc, nemůžu nezpomenout na problémy, které provázejí mnohá jednání, týkající se univerzitních nemocnic, strukturálních fondů, profesního a specializačního vzdělávání lékařů a řadu dalších. Rád byl ale na tomto místě říci, že to byla také doba, kterou doprovázela radost z dobře vykonané práce. A nedařilo by se tolik, kdybych se nemohl spolehnout na své spolupracovníky,“ řekl již bývalý děkan LF UP prof. Zdeněk Kolář.

Dokončení na str. 12

Motto: Přírodní vědy mohou bavit každého!

■ Ovládat robota, poznat tajemství sopky, vidět hořící sněž, zjistit, co dokáže střelná bavlna, pokusit se o překonání rekordu ČR v počtu lidí souběžně hvízdajících na píšťalku – to vše a mnoho dalšího si mohli zájemci od 3 do

Jedna ze soutěžních výtvarných prací zaujala i děkana Přírodovědecké fakulty prof. Juraje Ševčíka

99 i více let zkusit na tradičním Přírodovědném jarmarku, který se uskutečnil 27. června v budově pořádající Přírodovědecké fakulty a jejím okolí.

Součástí programu bylo i vyhodnocení výtvarné soutěže pro jednotlivce i kolektivy na téma „Jak si představuješ vědce?“.

-mav-, foto -mo- a archiv Jarmarku

Cena předsedy GA ČR pro doc. Radima Filipa

Cenu předsedy Grantové agentury ČR za řešení grantového projektu s názvem Elektrooptická kontrola kvantového šumu světla převezme v Praze 13. září docent Radim Filip z Přírodovědecké fakulty UP. Při této slavnostní příležitosti přednese prezentaci, ve které shrne výsledky projektu, a převezme také finanční odměnu. Články o vědeckých úspěších týmu doc. Filipa figurují v mnoha renomovaných vědeckých časopisech včetně Nature Physics a Nature Photonics. Ohlasy získaly také na řadě mezinárodních konferencí. Do práce týmu se zapojili mladí vědci a studenti, kteří tak získali potřebné zkušenosti pro svou budoucí práci.

Výsledkem projektu je soubor nových, a v mnoha případech již experimentálně prověřených metod kontroly kvantového šumu světla. Zcela zásadní je návrh nových kvantových zesilovačů a kvantových převodníků určených pro nové kvantové optické komunikace a ultra citlivá kvantová měření. „Tyto zesilovače a převodníky ukazují, jak překonat bariéry při přenosu kvantového šumu světla na velké vzdálenosti či omezení při přenosu kvantového šumu mezi světlem a jinými atomovými či nano-mechanickými systémy. Tyto metody byly dlouho považovány za neproveditelné, proto jejich objevení otevírá dveře k novým možnostem a budoucím poznatkům,“ zdůraznil doc. Filip. Projekt přispěl klíčovým způsobem k rozšíření a prohloubení mezinárodních vazeb mezi teoretickým výzkumem v oblasti kvantové optiky na Katedře optiky UP a mnoha zahraničními experimentálními pracovišti. Výsledky projektu jsou velmi slibné a atraktivní pro další teoretické a experimentální zkoumání. „Jsem rád, že Grantová agentura ČR ocenila zajímavé nápady vědců a studentů Katedry optiky Přírodovědecké fakulty UP, kteří se každodenně snaží nejen poznat paradoxní zákonitosti kvantového světa, ale hlavně jich využít k proražení současných limit klasických technologií. Daří se to díky prostředí, jež vibruje k otevřeným diskusím a novým myšlenkám. Toto ocenění mě těší obzvláště z toho důvodu, že jde již o druhé ocenění naší práce od Grantové agentury ČR v posledních pěti letech. Stejně jako ve sportu je i na poli vědy velmi náročné získat dané ocenění podruhé,“ dodal úspěšný vědec.

Důležité výsledky výzkumu byly testovány ve spolupráci s předními zahraničními experimentálními pracovišti jako je Max-Planck Institut for Science of Light, Erlangen, Universita v Tokiu, či s Istituto Nazionale di Ottica Applicata, Florencie. L. Skácelková, foto archiv doc. R. Filipa

V. letní olympiáda dětí a mládeže 2011 v Olomouci skončila

Vážení čtenáři,

ve dnech od 20. do 26. června jste v ulicích města Olomouce mohli potkávat pestrobarevné skupinky dětí, účastníků sportovních her V. letní olympiády dětí a mládeže 2011. Chtěl bych touto cestou poděkovat všem pracovníkům a studentům Univerzity Palackého, kteří se podíleli na organizaci a napomohli zdárnému průběhu této společensky velmi významné akce. Pro mnohé studenty bylo pořádání her V. letní olympiády dětí a mládeže spojeno s jistým nepohodlím, děkuji jim za pochopení. Příjemnou stránkou je skutečnost, že spolupřátelství těchto sportovních závodů přineslo Univerzitě Palackého jisté finanční prostředky. Tyto prostředky budou použity na spolufinancování rekonstrukce kolejí, která byla již zahájena, a částku půl milionu korun jsem se rozhodl investovat do nákupu literatury pro Knihovnu Univerzity Palackého.

Ještě jednou jménem všech organizátorů her V. letní olympiády dětí a mládeže 2011 všem děkuji.

prof. Miroslav Mašláň, rektor UP

Stovka odborníků z celého světa diskutovala na univerzitě o rostlinných biotechnologiích

■ Ve dnech 19.–22. června se na Univerzitě Palackého v Olomouci uskutečnila mezinárodní konference Olomouc Biotech 2011 – Plant Biotechnology: Green for Good. Olomouc se tak znovu zviditelnila na mapě špičkových mezinárodních vědeckých projektů. Organizátorem konference se stalo Centrum regionu Haná pro biotechnologický a zemědělský výzkum, jehož výstavba byla letos v dubnu zahájena v univerzitním areálu v ulici Šlechtitelů v Olomouci-Holici, kde proběhla také konference.

Konference, které se zúčastnila asi stovka vědců z evropských zemí, ale například i z USA a Kanady, byla zaměřena na nejnovější poznatky a trendy v genetice a molekulární biologii rostlin, vývoji moderních biotechnologických aplikací a jejich využití v zemědělství. Ke slovu se dostali i studenti doktorských studijních programů a zástupci společností zabývajících se biotechnologiemi. „Prezentace jednotlivých hostů konference měly podobu přednášek a posterové sekce se studentskou soutěží. Na programu však byly i průmyslové a komerční prezentace společností či workshop poukazující na význam spolupráce akademické a aplikační sféry,“ řekl profesor Ivo Frébort, ředitel C. R. Haná. Se sférou „tradiční“ hanácké biotechnologie se pak mohli účastníci konference seznámit blíže v závěru setkání při návštěvě společnosti A. W. – výrobce ložiskových tvarůžků.

Realizace projektu C. R. Haná odstartovala již v dubnu loňského roku, kdy byly zahájeny klíčové vědecké aktivity Centra. Ty zahrnují celou škálu oblastí intenzivního výzkumu, zejména v oblasti proteinové biotechnologie, rostlinné biotechnologie, chemické biologie a genetiky. „Ačkoli jsou

budovy Centra regionu Haná teprve ve výstavbě, našim vědeckým týmům nebrání nic v jejich výzkumu. Konference Olomouc Biotech 2011 je toho živým důkazem,“ dodal Frébort. Celková dotace projektu C. R. Haná dosáhne na 832 mil. Kč, samotná stavba včetně unikátních technologií představuje investici přes 500 mil. Kč a přístrojové vybavení asi 150 mil. Kč. Předání objektů k výzkumu se uskuteční koncem roku 2012. Projekt Centra je financován z Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace.

Více o konferenci: <http://www.cr-hana.eu/G4G>

O. Martinek, foto M. Otava

České akademické hry: Nejvíce cenných kovů nasbírali tradičně plavci

■ Celkem 23 zlatých medailí v plaveckých disciplínách si z letošních Českých akademických her, které se konaly při Českém vysokém učení technickém v Praze, přivezla reprezentace Univerzity Palackého. Nejúspěšnějším sportovcem UP na hrách se stal plavec Martin Baďura ziskem deseti zlatých medailí. Mezi dívkami pak zabodovala ploutvová plavkyně Zuzana Svozilová, která získala čtyři zlaté medaile. V konečném bodování obsadila univerzitní reprezentace sedmé místo mezi 43 přihlášenými vysokými školami.

Kromě plavání a ploutvového plavání si olomoučtí reprezentanti přivezli z Prahy i dvě zlaté medaile z atletiky, a to z desetiboje mužů (Marek Ošmera) a ženské štafety. Svě

loňské zlato bez problému obhájil ženský volejbalový tým a na nejcennější kov dosáhl také Karel Slepica ve vodním slalomu (sjezd – K1). „K účasti na ČAH 2011 bylo přihlášeno 162 sportovců včetně sedmi trenérů, bohužel skutečný počet reprezentantů UP byl výrazně nižší. Důvodem jejich neúčasti byla deklarovaná zranění před zahájením ČAH či nezbytnost plnění studijních povinností na jednotlivých fakultách UP,“ řekl proděkan pro vnitřní organizaci a další vzdělávání FTK Mgr. Vítězslav Prukner, Ph.D., koordinátor olomouckého týmu.

Zlatí medailisté získávají za úspěšnou reprezentaci univerzity mimořádné sportovní stipendium ve výši 2 000 Kč za každou zlatou medaili. „Poděkování patří nejen našim reprezentantům, ale i všem garantům jednotlivých sportů, kteří zajistili účast sportovců UP ve sportech, které garantovali a v sedmi případech také osobně působili jako trenéři družstev přímo v dějišti ČAH 2011,“ dodal Prukner. Konečné pořadí škol bezkonkurenčně ovládly pražské vysoké školy. Loňské prvenství obhájili sportovci z Univerzity Karlovy, na druhém místě se umístilo pořadatelské ČVUT a třetí pozice připadla Vysoké škole ekonomické.

Více o ČAH 2011 na www.ceskaakademickehry.cz.

Naším medailistům srdečně gratulujeme!

-mar-, il. foto P. Zatloukal

Ojedinelá běžecká akce za účasti univerzity

■ Na dva tisíce sportovců druhého ročníku běžeckého závodu Volkswagen olomoucký 1/2 Maraton proběhlo 18. června ulicemi města. I letos se jedním z partnerů této prestižní sportovní události stala také Univerzita Palackého. Jedenadvaceti kilometrového závodu se účastnil rektor prof. Miroslav Mašláň, společně s ním pak trať pokorili také např. Bc. Jana Hořáková, asistentka rektora UP, či PhDr. Rostislav Hladký, kancléř UP.

„Mou první reakcí po doběhnutí do cíle bylo zklamání, protože mne na sedmáctém kilometru zabrzdlily svalové křeče a výsledný čas neodpovídal mým představám. Jakmile však zmizela pozávodní kocovina a mužská ješitnost poněkud ustoupila, dostal se pocit radosti z tohoto prostého faktu, že jsem 1/2 maraton dokončil. Bylo to skvělé běhání v dešti,“ sdělil PhDr. R. Hladký. „Jako mnoho jiných, ani já jsem neodolal lákavému pocitu být u toho, když se tvoří

nová tradice, a tak po loňské premiérové účasti jsem se přihlásil do letošního druhého ročníku a vylepšil si čas, abych získal motivaci pro olomoucký 1/2 maraton v roce 2012,“ dodal PhDr. R. Hladký ve svém komentáři pro Žurnál UP.

Text a foto -map-

Doc. Lucie Olivová a prof. Jan Andres získali titul doktor věd

Mezi jedenácti významnými badateli, kterým byl Akademií věd ČR udělen titul „doktor věd“, byli také vědci z olomoucké univerzity doc. Lucie Olivová, M.A., Ph.D., DSc., z Katedry asijských studií FF UP a prof. Jan Andres, dr. hab., CSc., DSc., obhájil disertaci „Topologické principy pro obyčejné diferenciální rovnice“ a získal vědecký titul „doktor fyzikálně-matematických věd“.

Vědecký titul „doktor filologických věd“ získala doc. Lucie Olivová obhajobou disertace „Život a zábava v Yangzhou a soubor relevantních studií“, prof. Jan Andres, CSc., DSc., obhájil disertaci „Topologické principy pro obyčejné diferenciální rovnice“ a získal vědecký titul „doktor fyzikálně-matematických věd“.

Titul „doktor věd“ (DSc.), který AV uděluje od roku 2003, je výrazem zvláště vysoké vědecké kvalifikace prokázané vytvořením závažných, vědecky originálních prací důležitých pro rozvoj bádání v určitém oboru a charakterizujících vyhraněnou vědeckou osobnost. O jeho přiznání rozhoduje Vědecká rada AV ČR na základě náročného řízení. Titul představuje v současnosti v České republice nejvyšší vědeckou profesní kvalifikaci. Z uvedených důvodů AV ČR usiluje o právní zakotvení tohoto vědeckého titulu v české legislativě. Do 31. 5. 2011 udělila AV ČR 87 těchto titulů.

Prof. Jan Andres zásadním způsobem obohatil kvalitativní teorii nelineárních diferenciálních rovnic a inkluzí o účinné topologické metody. Vyvinul nové přístupy pro

zkoumání existence, násobnosti, lokalizace a struktury řešení okrajových úloh. Rozhodující měrou se podílel na netradičním použití Nielsenovy teorie. Dosažené výsledky umožňují vyšetřovat širokou třídu praktických problémů popsaných systémy s proměnnou strukturou či s mnohoznačnými generujícími funkcemi.

Doc. Lucie Olivová se zabývá kulturní historií Číny v 18. století, zejména výtvarným uměním a architekturou, a je autorkou velkého počtu vědeckých prací publikovaných v zahraničí i v České republice. „Publikace Lifestyle and Entertainment in Yangzhou (Kodaň, NIAS Press 2009) je výsledkem mnohaletého, avšak soukromého projektu, a proto jsem uvítala možnost předložit ji k obhajobě na Akademii věd, a tím tento projekt a další s ním související studie uvést na institucionální rovinu. Potěšilo mě, že mezi jedenácti novými držiteli titulu doktor věd byli dva badatelé z UP, ale také dva sinologové nebo tři ženy,“ uvedla doc. Olivová.

Zdroj a další informace www.avcr.cz a www.cas.cz

-mav-

Správní rada Konfuciovvy akademie jednala na Univerzitě Palackého. Čínská strana navrhla nového čínského ředitele

Delegace z Číny přijela ve středu 8. června 2011 do Olomouce. Hlavním tématem celodenního setkání bylo další směřování Konfuciovvy akademie (KA). Čínskou návštěvu uvítal v prostorách Velké zasedací místnosti Rektorátu UP rektor prof. Miroslav Mašláň.

Během dopoledních hodin hosté shlédli videoklip o UP a KA, český ředitel KA Mgr. David Uher představil aktivity akademie za první čtyři roky existence, poté nastínil plánované aktivity a rozpočet na letošní rok. Obě strany

Prof. Zhong Meisun předává dary Mgr. Ondřeji Kučerovi a Mgr. Jakubu Dürrovi

popsaly své představy týkající se dalšího fungování. „Uvítal bych, pokud by se služby Konfuciovvy akademie rozšířily například o zprostředkování spolupráce mezi Univerzitou Palackého a Beijing Foreign Studies University (BFSU) na poli výměny studentů a šíření vědecko-technických poznatků a technologií,“ uvedl rektor Mašláň.

Prof. Zhong Meisun, prorektorka BFSU, navrhla spolupráci obou univerzit v oblasti organizace mezinárodních konferencí, publikační činnosti, společných projektů, pomocí při propagaci studijních programů UP pro zahraniční studenty na univerzitách v Čínské lidové republice. Děkan Zhao Gang projevil zájem o výměnu čínských studentů češtiny na UP a českých studentů čínštiny na BFSU.

Česká strana předala průběžná vyúčtování za roky 2007 až 2010, která pravidelně zpracovávala pro dosavadní čínskou ředitelku doc. Xu Weizhu. Prorektorka Zhong Meisun oznámila, že je na post ředitele navržen prof. Huang Xiaoming, jenž má bohaté zkušenosti s vedením KA v Thajsku. Zároveň požádala o pomoc s vyřízením vizové žádosti. Nový ředitel KA, prof. Huang, by měl do Olomouce přijet na podzim. Termín dalšího zasedání byl stanoven na březen 2012 v Pekingu.

J. Fiurášková, L. Skácelíková, foto archiv J. Fiuráškové

Průvodu ke cti patronky města se tradičně účastnili i zástupci univerzity

I letos se v první den Svátků města Olomouce vydal do ulic hanácké metropole průvod, aby tradičně pronesl relikviář s ostatky svaté Pavliny. Statutární město Olomouc zastoupil 17. června primátor Martin Novotný a členové městské rady, za Univerzitu Palackého se shromáždění účastnili její rektor prof. Miroslav Mašláň a prorektor doc. Jitka Ulrichová,

prof. Vít Voženilek a JUDr. Michal Malacka. Duchovní sféru reprezentoval P. František Hanáček, mořický farář.

Každoroční průvod ke cti svaté Pavliny, dívky, která byla podle legendy ukamenována pro své křesťanské vyznání, se letos vydal v 17 hodin z Horního náměstí po trase Dolní náměstí, Panská ulice, Žerotínovo náměstí, Univerzitní, Denišova, Ostružnická a Opletalova ulice až do chrámu sv. Mořice.

-map-, foto -mo-

Univerzita má nového kvestora: Ing. Tomáše Kopřivu

Novým kvestorem Univerzity Palackého se s platností od 1. července 2011 stal dosavadní ředitel Kanceláře Grantové agentury České republiky Ing. Tomáš Kopřiva. K jeho jmenování se 29. června souhlasně vyjádřil i Akademický senát UP.

Ing. Tomáše Kopřivu navrhla rektorovi prof. Miroslavu Mašláňovi šestičlenná výběrová komise ve složení Ing. Zdeněk Hodula, kvestor Vysoké školy báňské-Technické univerzity Ostrava, Ing. Milan Bukač, kvestor Univerzity Pardubice, doc. Miroslav Dopita, předseda Akademického senátu UP, MUDr. Jitka Chalánková, místopředsedkyně Správní rady UP, prof. Jitka Ulrichová, prorektorka UP, a europoslanec Ing. Jan Březina. Komise hodnotila devět z deseti přihlášených uchazečů, jedna uchazečka na post kvestora svou přihlášku krátce před jednáním komise stáhla.

Police kvestora univerzity je po odvolání bývalé kvestorky Ing. Henriety Crkonoňové neobsazena a výkonem jejích pravomocí byla do nástupu nového kvestora pověřena vedoucí ekonomického odboru Ing. Jitka Kubáčková. „Dne 13. dubna vyhlásil rektor UP výběrové řízení na pozici kvestora s tím, že písemné přihlášky se zdůvodněním zájmu o tuto práci a stručnou koncepční představou o řízení hospodaření a vnitřní správy vysoké školy, měli možnost uchazeči předložit do 20. května. Výběrová komise pak hodnotila uchazeče v pondělí 13. června,“ upřesnil kroky předcházející výběrovému řízení kancléř PhDr. Rostislav Hladký.

Rektor UP se podrobně seznámil s předloženými dokumenty jednotlivých uchazečů a jakmile komise předložila návrh tří vybraných kandidátů na post kvestora, rozhodl se bez dalších odkladů a ztotožnil se s názorem komise, že nejvhodnějším kandidátem je právě Ing. Kopřiva. „Od nového kvestora očekávám, že se vzhledem k jeho bohatým zkušenostem velmi rychle zorientuje v poměrně složitě problematice hospodaření a vnitřní správy veřejné vysoké školy, seznámí se s aktuálním stavem věcí v rámci svých kompetencí a bude platným článkem vedení olomoucké univerzity,“ prozradil své naděje a očekávání rektor UP prof. Mašláň.

Ing. Tomáš Kopřiva je absolventem Vysoké školy chemicko-technologické v Praze (1980). V osmdesátých letech pracoval jako samostatný výzkumný pracovník ve Výzkumném ústavu pro farmaci a biochemii Praha, detašované pracoviště Olomouc. Od roku 1990 byl zástupcem šéfredaktora časopisu Velehrad a téměř současně i poslancem Federálního shromáždění ČSFR. Poté prošel pozicemi generálního ředitele Československé tiskové kanceláře, poradce prvního náměstka ministra obrany, kde spolupracoval na koncepčních materiálech v oblasti vzdělávání a kariérních modelů. Od roku 1995 pracoval na Ministerstvu školství nejprve jako zástupce ředitele odboru ekonomicko-správního ve skupině vysokých škol, poté jako ředitel financování vědy a vysokého školství MŠMT, analytik Agentury Rady vysokých škol a v letech 2003 až 2007 byl kvestorem Vysoké školy chemicko-technologické v Praze. Od února 2008 až dosud je ředitelem Kanceláře Grantové agentury ČR.

„Na pozici kvestora veřejné vysoké školy jsem již pracoval, tato funkce pro mne představuje vyrovnaný poměr administrativních úkonů a tvůrčích činností v inspirativním prostředí, a proto je pro mne povolání kvestora přitažlivé. Univerzitu Palackého jsem měl možnost poznat, kromě působení na ministerstvu školství, také v postavení člena Správní rady univerzity,“ reagoval na výsledek výběrového řízení a rozhodnutí rektora Ing. Tomáš Kopřiva.

-rh-, foto -mo-

Stručně

V Uměleckém centru UP se 1.–3. června uskutečnila mezinárodní konference u příležitosti 500 let od prvního vydání **Chvály bláznivosti Erasma Rotterdamského**. Třídenní setkání proběhlo za podpory Zastoupení Vlámské vlády v ČR, Velvyslanectví Nizozemského království v Praze a pod záštitou místopředsedy Senátu PČR Petra Pitharta.

Na nádvoří CARITAS – Vyšší odborné školy sociální Olomouc proběhla 9. června již po osmé tradiční slavnost **vkládání kamenů do Sochy příběhů**, která symbolizuje těžké osudy lidí, s nimiž se studenti oboru Sociální a humanitární práce potkali na svých praxích.

Na dny 10.–11. června připravila v Uměleckém centru UP Katedra historie FF konferenci **Konstrukce mužské identity v minulosti a současnosti**. V interdisciplinárně zaměřeném programu vystoupili odborníci z různých humanitních a společenskovedních oborů, kteří působí na řadě českých i zahraničních výzkumných institucích.

V rámci subprojektu **Partnerství pro rozvoj strategických oblastí Olomouckého kraje** připravili Mladí konzervativci, o. s., ve spolupráci s Katedrou politikologie a evropských studií FF na dny 13.–15. června konferenci, v jejímž bloku věnovaném bezpečnosti vystoupil mj. doc. Pavel Šaradin, Ph.D., člen KPES FF (na snímku vlevo). –mav-, foto-mo-

V Olomouci proběhly jubilejní XXX. Dny mladých internistů České republiky a Slovenska

Již tradičně se každým rokem setkávají mladí čeští a slovenští internisté na konferenci, která probíhá vždy střídavě v Martině a v Olomouci. Letošní jubilejní XXX. Dny mladých internistů ČR a Slovenska, konané pod záštitou České internistické společnosti (ČIS), Slovenskej internistickej spoločnosti (SIS), děkana LF UP, ředitele FNOL a Spolku lékařů JEP v Olomouci, hostila hanácká metropole ve dnech 2.–3. června.

Konference se aktivně účastnilo osmdesát mladých lékařů mladších 35 let s proporčním zastoupením účastníků z České republiky a Slovenska; organizační tým zpracoval po čtyřiceti příspěvcích z každého státu. Odborný program byl rozdělen do jednotlivých bloků podle tématiky příspěvků a probíhal v malých posluchárnách Teoretických ústavů LF UP formou dvou paralelních sekcí. Tradičně silně byla zastoupena kardiologická, gastroenterologická a metabolická problematika, ale posílila také sekce nefrologie, revmatologie či pneumologie a hematologie. Předsednictví jednotlivých sekcí se zhostila mimo hostů také řada odborníků z I., II. a III. interní kliniky a kliniky pneumologie a kliniky HOK FNOL a LF UP. Závěr konference patřil vyhodnocení a ocenění prezentovaných přednášek. Držitelé Cen předsedů české a slovenské internistické společnosti byli zároveň nominováni na účast v delegaci pro Letní školu mladých internistů EFIM v Brightonu. Dále byly uděleny Cena děkana LF UP, Cena přednosta III. interní kliniky, 2. a 3. cena Slovenské internistické společnosti. Oceněna byla rovněž vybraná sdělení v rámci jednotlivých sekcí.

Garanti setkání prof. V. Ščudla a prof. K. Horký ocenili dvoudenní setkání po odborné i společenské stránce i jako příležitost neformálního setkávání lékařů a vyzvedli vysokou úroveň přednášek. Vyjádřili rovněž poděkování spolupracovníkům z III. interní kliniky za organizaci. Prof. M. Mokán pozval účastníky na XXXI. Dny mladých internistů, pořádané I. internou klinikou Jesseniovej LF UK v Martině v příštím roce. Lze konstatovat, že šlo po stránce organizační, odborné i společenské o zdařilé setkání mladých lékařů obou republik, které svým průběhem navázalo na tradici předcházejících ročníků.

Kongres organizovala III. interní klinika LF UP a FNOL ve spolupráci s Konferenčním servisem UP, garantem setkání byl přednosta kliniky prof. V. Ščudla, koordinátorem konference doc. P. Horák a za sekci mladých internistů ČIS se na organizaci setkání podílel MUDr. J. Václavík. Abstrakta jednotlivých sdělení budou publikována v časopise Vnitřní lékařství a účastníci je dostali na CD nosiči při registraci.

–ph-, –red-

Příznivci orální historie bilancovali na hradě Sovinci

Historikové a příznivci orální historie bilancovali 2.–5. června na hradě Sovinci desetiletou existenci této historické disciplíny, zároveň se zamýšleli nad novými výzkumnými projekty a záměry. Setkání uspořádaly Centrum orální historie Ústavu pro soudobé dějiny AV ČR, Fakulta humanitních studií UK a Archiv UP.

„Letošní setkání reflektovalo především nový začínající projekt s názvem Česká společnost v období tzv. normalizace. Tento projekt se bude orientovat na rozhovory se zemědělci, pracovníky služeb, armádní příslušníky a příslušníky Sboru národní bezpečnosti a socialistického managementu. U těchto profesních či sociálních skupin se budeme snažit sledovat jak jejich životní, tak jejich profesní osudy v letech tzv. normalizace a v prvních letech transformace české

společnosti v průběhu devadesátých let minulého století,“ sdělil Žurnálu UP PhDr. Pavel Urbásek, ředitel Archivu UP.

Orální historie, která zkoumá historické události na podkladě rozhovorů s protagonisty minulých dějů, se v České republice konstituovala v polovině devadesátých

let minulého století. Od tohoto data publikovali badatelé zabývající se orální historií řadu knižních výstupů, které se setkaly s mimořádným zájmem odborné i širší veřejnosti. Připomeňme knihu rozhovorů s protagonisty studentské revolty z listopadu 1989 (Sto studentských revolucí, Praha 1999), dvousvazkovou publikaci obsahující rozhovory s příslušníky disentu a komunistických elit (Vítězové? Poráženi?, Praha 2005) či třídičnou knihu s názvem Obyčejní lidé...!? (Praha 2009) obsahující rozhovory s příslušníky „dělnické třídy“ a „pracující inteligence“ z období tzv. normalizace (1969–1989).

S využitím tiskové zprávy M. Hronová foto archiv dr. P. Urbáška

Přijímací zkoušky se na UP konaly bez ohledu na stávkou odborů

Na Univerzitě Palackého proběhly 16. června přijímací zkoušky i přes celodenní stávkou dopravních odborů. Jak uvedl kancléř PhDr. Rostislav Hladký, datum konání oznámené stávky bylo do té míry proměnlivé, že se fakulty olomoucké univerzity shodly na tom, že řádné termíny přijímacích zkoušek měnit nebudou. „Univerzita je však připravena využít taková opatření, a to v souladu s Řádem přijímacího řízení, která povedou ke zmírnění možných důsledků nečekaných událostí a z nich plynoucích překážek, aby uchazeči o studium nebyli v nevhodné situaci poškozeni,“ řekl před stanoveným dnem stávky kancléř. M. Hronová

„Lékařská fakulta se nachází na strategické křižovatce“ Projev děkana Lékařské fakulty UP prof. Milana Koláře, P.D., při slavnostní inauguraci

Vaše Magnificence, vážený pane rektore, Vaše Excellence, vážený pane arcibiskupe, Spectabiles, Honorabiles, vážené dámy, vážení pánové, milí hosté.

Dovolte mi, abych vyjádřil své poděkování za slavnostní uvedení do funkce děkana Lékařské fakulty Univerzity Palackého v Olomouci a současně vědomí velké odpovědnosti, kterou s tímto úřadem přebírám.

Rád bych poděkoval panu prof. Zdenku Kolárovi, který vedl Lékařskou fakultu do 30. května 2011 a jeho týmu proděkanů, jehož členem jsem měl tu čest být, za předání silné a zdravé fakulty, která tvoří pevnou a nedílnou součást ve svazku Univerzity Palackého.

Vize směřování Lékařské fakulty

Dovolte mi, abych vás při této slavnostní příležitosti stručně seznámil se svou vizí směřování Lékařské fakulty, kterou osobně vnímám jako:

- stabilizovanou instituci s tímem motivovaných akademických pracovníků, nabízející a poskytující kvalitní vzdělání studentů podle standardních pravidel;
- vědecké a výzkumné centrum celostátního významu s mezinárodním přesahem ve svých rozhodujících aktivitách;
- efektivní a harmonické společenství špičkových odborníků, schopné se přizpůsobit v případě potřeby změnám vnějších i vnitřních podmínek.

Současné postavení LF UP

Domnívám se, že současná pozice fakulty mezi ostatními vzdělávacími a výzkumnými institucemi v České republice je jasně vymezená a poměrně dobrá. Zároveň je nutné konstatovat, že se nacházíme na strategické křižovatce. Fakulta stojí před úkolem upevnit své postavení a investovat energii do budoucí prosperity a excelence. V opačném případě se stane pouze průměrně úspěšnou výukovou základnou. Hlavním cílem mého funkčního období musí být a bude zajištění všeobecné prosperity, excelence a její stabilizace a kontinuálního růstu fakulty jako výukové a výzkumné instituce s širokými vazbami na Fakultní nemocnici Olomouc.

Perspektivy ve třech klíčových oblastech

Dlouhodobé perspektivy vidím v dynamické rovnováze tří významných a stejně ceněných platforem, kterými jsou: 1. Kvalitní vzdělávání studentů v souladu s nejnovějšími poznatky v medicíně

Naším hlavním cílem je vzdělávat lékaře pro lékařskou praxi a považují proto za nezbytné, aby předobrazem každého lékaře vzešlého z prostředí naší fakulty bylo vnímání nemoci stejně významně jako osobnosti a potřeb pacienta.

V oblasti vzdělávání je zcela zásadní zahájený projekt Dostavby Teoretických ústavů, který významným způsobem rozšíří a zkvalitní podmínky výuky a plně se zasadím o jeho úspěšnou realizaci.

2. Úspěšná vědecká a výzkumná činnost

Lékařská fakulta Univerzity Palackého patří mezi úspěšné vědecké instituce. Věda a výzkum generuje v současné době více než 50 % výnosů fakulty a mým cílem je zajistit další prosperitu vědecko-výzkumné činnosti. Budu podporovat nejen „silná“, ale i „budoucí silná“ pracoviště, resp. na silných budovat centra excelence a na těch, která je potřeba rozvíjet, vytvořím podmínky pro vědecký rozvoj mladých talentovaných pracovníků s cílem získat vědecké a akademické hodnosti, při zajištění nezbytné úrovně výuky. Nedílnou součástí této oblasti je úspěšná realizace zahájeného projektu „BIOMEDREG“, včetně vytvoření podmínek pro jeho ekonomickou udržitelnost.

3. Úzká spolupráce s Fakultní nemocnicí Olomouc

Podle mého názoru je nezbytné propojovat kvalitní výuku a vědecko-výzkumnou činnost s léčebně preventivní péčí, především ve Fakultní nemocnici Olomouc. Budu usilovat o co nejužší a kvalitní spolupráci s Fakultní nemocnicí a dalšími zdravotnickými institucemi, kde probíhá výuka našich studentů.

Tým nejbližších spolupracovníků

K naplnění uvedených cílů je zcela nezbytné vytvořit tým nejbližších spolupracovníků, proděkanek a proděkanů, s kterými budu moci realizovat jednotlivé body dalšího rozvoje a směřování Lékařské fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. Dovolte mi, abych vám nyní představil členky a členy vedení fakulty, které jsem jmenoval s účinností od 8. června 2011. Jedná se o následující akademické funkcionáře: doc. RNDr. Hana Kolářová, CSc., proděkanka pro studium Všeobecného lékařství 1.–3. ročníku a přijímací řízení, doc. MUDr. Eliška Sovová, Ph.D., MBA, proděkanka pro studium Všeobecného lékařství 4.–6. ročníku a komunikaci, doc. MUDr. Miloš Špidlen, Ph.D., proděkan pro studium Zubního lékařství, doc. MUDr. Ivana Oborná, Ph.D., proděkanka pro zahraniční vztahy a anglické programy, doc. Mgr. Martin Modrianský, Ph.D., proděkan pro investiční rozvoj a doktorské studijní programy, doc. MUDr. To-

Prof. MUDr. Milan Kolář, Ph.D., děkan Lékařské fakulty pro funkční období 1. 6. 2011–31. 5. 2015, zástupce přednostky Ústavu mikrobiologie LF, v letech 2004–2011 proděkan pro přijímací řízení, kurikulum Všeobecného lékařství a legislativu. Ve své vědecké a výzkumné práci v oblasti

lékařské mikrobiologie se věnuje problematice rezistence bakterií k antimikrobním přípravkům a antibiotické léčbě bakteriálních infekcí. Je autorem/spoluautorem 136 původních vědeckých publikací, z toho 52 v časopisech s IF, tří monografií, pěti skript (citovanost podle SCI: 368 bez autocitací, h-index: 10). Je řešitelem pěti grantů IGA MZ ČR, dvou projektů Ministerstva zemědělství ČR (NAZV), čtyř rozvojových projektů LF a jednoho projektu Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost, spolupracovníkem řešitele u tří grantů IGA a spoluřešitelem tří výzkumných záměrů.

Je členem Vědecké rady LF UP a Vědecké rady Ministerstva zdravotnictví ČR. Působí také v redakčních radách odborných časopisů (Klinická Mikrobiologie a Infekční Lékařství, Klinická Farmakologie a Farmacie, Interní Medicína pro Praxi). Stojí v čele Spolku lékařů ČLS JEP v Olomouci jako jeho předseda a je vědeckým sekretářem výboru Společnosti pro lékařskou mikrobiologii ČLS JEP. Vede přednášky LF UP z lékařské mikrobiologie pro studenty oborů Všeobecné lékařství a Zubní lékařství, přednášky a praktickou výuku lékařské mikrobiologie pro anglicky mluvící studenty v programu General Medicine, a na FZV teoretickou a praktickou výuku lékařské mikrobiologie pro studenty zdravotnických oborů (Všeobecná sestra, Porodní asistentka). Působí jako školitel šesti studentů doktorského studijního programu Lékařská mikrobiologie (z toho tři úspěšně studium absolvovali).

Prof. Milan Kolář byl slavnostně uveden do úřadu děkana pro své první funkční období. O jeho zvolení rozhodl Akademický senát LF UP na svém zasedání 17. května 2011. Ve funkci vystřídává svého jmenovce prof. Zdeňka Koláře, jenž stál v čele fakulty po dvě funkční období.

máš Papajik, CSc., proděkan pro vědecko-výzkumné záležitosti, vnitřní organizaci a statutární zástupce děkana. Tomuto týmu věřím a těším se na společnou práci v našem funkčním období.

Intelektuální potenciál téměř 700 akademických pracovníků, 2 000 studentů, více než 50 pracovišť; desítky grantových projektů, výukové prostory, špičkové technologie, rozvojové programy a významné investiční akce – to vše je bohatství fakulty, kterou bych chtěl svým konáním ve funkci děkana integrovat a tvůrčím způsobem rozvíjet.

Spolupráce univerzitou a ostatními fakultami

Dále považuji za velmi důležité úzce spolupracovat se všemi fakultami Univerzity Palackého v Olomouci. Současně je nezbytná aktivní spolupráce s ostatními lékařskými a biomedicínsky orientovanými fakultami v České republice a pracovišti Akademie věd.

Závěrem se na tomto místě zavazuji, že udělám vše pro to, abych naplnil prezentovanou budoucnost fakulty. Věřím, že ve své práci nezklamu důvěru akademické obce Lékařské fakulty a Univerzity Palackého.

Jsem přesvědčen, že představené vedení fakulty bude pracovat s plnou odpovědností a nasazením ku prospěchu a rozvoji nejen Lékařské fakulty, ale i celé Univerzity Palackého, Olomouckého kraje a České republiky.

Děkuji za laskavou pozornost.

prof. M. Kolář, Ph.D., 23. 6. 2011

(Mezititulky redakce)

– placená inzerce –

Inovace propedeutických disciplín pro studijní obory se speciální pedagogikou reg. č.: CZ.1.07/2.2.00/15.0257

První workshop k projektu „Inovace propedeutických disciplín pro studijní obory se speciální pedagogikou“

Dne 4. 5. 2011 se uskutečnil na PdF UP první ze série workshopů realizovaných v rámci projektu „Inovace propedeutických disciplín pro studijní obory se speciální pedagogikou“, reg. č.: CZ.1.07/2.2.00/15.0257. Cílem projektu je inovace propedeutických disciplín speciální pedagogiky – tj. v první řadě zhodnocení stávajících kurikul, jejich úprava, případně vytvoření zcela nového pojetí kurikula, dále příprava a tvorba studijních textů a následná realizace inovované výuky.

Uspořádaný workshop byl zaměřen na lékařské propedeutiky, a somatologii a somatopatologii. Během workshopu autoři kurikul prezentovali svá pojetí formální a především obsahové stránky inovovaných disciplín. Představa autorů byla v průběhu diskuzí, které následovaly jednotlivé vystoupení, konfrontována s hledisky dalších odborníků, účastníků se workshopu. Do definitivní podoby kurikul se tak promítne úhel pohledu pracovníků působících na Ústavu speciálněpedagogických studií PdF UP, zástupců z řad studentů a také odborníků z praxe.

Přítomní odborníci se shodli, že připravovaná inovace je nezbytná, a to nejen v důsledku neustálého rozvoje teorie a praxe propedeutik, ale také s ohledem na specifické potřeby cílové skupiny studentů speciální pedagogiky.

Série workshopů k dalším propedeutickým disciplínám speciální pedagogiky, vyučovaným na Ústavu speciálněpedagogických studií PdF UP v Olomouci, bude pokračovat v zimním semestru příštího akademického roku. Tentokrát budou setkání zaměřena na lékařské, psychologické, sociálně právní a speciálněpedagogické propedeutiky.

Na webových stránkách projektu www.projekt.upol.cz naleznete podrobnější informace o projektu a jeho průběhu, včetně aktualit o dalších workshopech.

Z. Kozáková

O výzkumu biologie nádorů s profesorem Jiřím Bártekem Buněčný mechanismus, který umí zabrzdit sám sebe

Na začátku června se v aule Přírodovědecké fakulty UP uskutečnila další přednáška z cyklu vědeckopopulárních přednášek významných absolventů Univerzity Palackého. Jejím autorem byl tentokrát jeden z nejvýznamnějších českých vědců současnosti, prof. Jiří Bártek, CSc., dr. h. c., vedoucí laboratoře Cell Cycle and Cancer ve výzkumném ústavu Danish Cancer Society v Kodani, jenž patří ke světové špičce v oblasti biologického výzkumu buněčného cyklu u normálních a nádorových buněk. Pro výjimečné výsledky své vědecké práce je často řazen do kategorie tzv. nobelovské třídy vědců, čemuž mj. odpovídá i jeho pracovní vytiženost: příležitost k rozhovoru se totiž naskytla až po jeho odjezdu z Olomouce, a tak otázky za ním počítaly z hanácké metropole střídavě do Švédska, USA či Dánska. Díky vstřícnosti prof. Bárta, kterého k jeho alma mater poutají odborné i osobní kontakty, doputovala jeho odpovědi včas a mohl vzniknout následující rozhovor:

Vraťme se ještě k vaší studii v Nature 2005. V ní byl popsán do té doby neznámý mechanismus, díky němuž buňky samy včas zaregistrují nebezpečí, že se mohou stát buňkami nádorovými. Jak to vlastně buněčný mechanismus pozná a jak konkrétně zareaguje?

Buňky představující možný zárodek maligního nádoru mají - na rozdíl od dělicích se normálních buněk - abnormálně zvýšenou transkripci mnoha genů a zároveň chaotičtější proces replikace DNA. To vytváří stav označovaný jako replikační stres, který vede až k poškození DNA. Buňka pak reaguje a vysílá svou „odpověď“ - aktivuje signalizaci o poškození genomu. Následkem této signalizace, která probíhá jako poměrně složitý metabolický proces, se aktivují tzv. strážné body (checkpoints), které brzdí buněčný cyklus nebo dokonce vyvolají buněčnou smrt. Tímto mechanismem mohou tedy být nádorové buňky v počátečním stadiu transformace buď eliminovány buněčnou smrtí, nebo zbaveny možnosti se dále množit. Tím je splněn cíl oné vnitřní protinádorové bariéry, kterou jsme v roce 2005 publikovali v Nature.

Kam se tento objev během uplynulých let dále posunul?

Během šesti let se v této oblasti výzkumu událo velmi mnoho, také proto, že řada jiných laboratoří po celém světě se po naší publikaci pustila ve výzkumu rakoviny právě touto cestou. Platnost naší koncepce byla mimo jiné potvrzena pro široké spektrum různých typů nádorových onemocnění, včetně karcinomu plic, prsu, tlustého střeva, močového měchýře atd. V loňském roce jsme například ve spolupráci naší olomoucké Laboratoře genomové integrity a laboratoře v Kodani, spolu s kolegy z Laboratoře molekulární patologie Lékařské fakulty a Fakultní nemocnice v Olomouci potvrdili tento princip také u lidských nádorů mozku. Ze studií několika zahraničních laboratoří i z našich vlastních teď také víme více o molekulární podstatě replikačního stresu v nádorových buňkách a o tom, jak se normální a nádorové buňky snaží vzniklé chyby replikace opravit. Na řešení těchto otázek spolupracujeme například s Laboratoří experimentální medicíny Lékařské fakulty a s Laboratoří růstových regulátorů Přírodovědecké fakulty v Olomouci. Máme teď také možnost tyto mechanismy

studovat na myších modelech, z nichž jeden z nejlepších je model myeloidní leukémie zavedený na Ústavu biologie Lékařské fakulty v Olomouci, s jehož týmem na této problematice spolupracujeme.

Výzkum pokročil i v oblasti terapeutického využití naší koncepce, zejména u pokročilých stádií nádorů, kdy replikační stres a zlomy DNA způsobené onkogeny přetrvává, ale kdy již nefunguje ta část bariéry, která způsobuje buněčnou smrt nebo blokádu buněčného cyklu. Léčebné pokusy v této oblasti se zatím soustřeďují na modely nádorových buněk ve tkáňových kulturách a na myších. Výsledky v posledních dvou letech jsou nadějně, pro klinickou praxi ale zatím nejsou dostatečně ověřené.

Ve své přednášce na olomoucké univerzitě jste hovořil o tom, že zmíněná biologická bariéra má také další funkce, a sice, že brání předčasnému stárnutí. Jak tento proces probíhá?

Asi nejlepším argumentem pro úlohu této biologické bariéry ve smyslu zábrany předčasněho stárnutí je fakt, že lidská onemocnění spojená s předčasným stárnutím vznikají právě díky vrozené genetické poruše v genech, které jsou důležité pro signalizaci nebo opravu poškozené DNA. Poškození DNA, například díky běžným oxidativním metabolickým pochodům v buňkách, se podílí na fyziologickém, tedy normálním procesu stárnutí. Pokud tedy opravné mechanismy takových často se vyskytujících změn DNA nefungují optimálně, dochází ke kumulaci poškození DNA a postupně ztrátě mnoha buněk v různých tkáních, což celkově přispívá k urychlenému procesu stárnutí organismu. Naopak dobře fungující systém kontroly a opravy genomu předčasněmu stárnutí brání.

Zdůraznil jste také, že tento mechanismus funguje jinak v mladém, reprodukčním věku, a jinak ve stárnoucím organismu. Můžete blíže objasnit, jak se tato ochranná funkce v průběhu věku mění?

Obecně z evolučního hlediska je náš organismus naprogramován tak, aby byl co nejvýkonnější a funkčně schopný v mladém, reprodukčním věku. Spolu s prodlužujícím se průměrným věkem lidské populace se také zvyšuje výskyt řady onemocnění, včetně chorob nádorových. Z pohledu mechanismu odpovědi na poškození DNA, tedy oné výše zmíněné bariéry, jde s postupujícím věkem o dvousečnou zbraň. Na jedné straně tento mechanismus pozná buňky s nadměrným poškozením DNA a odstraní je z organismu – buďto tím, že vyvolá buněčnou smrt nebo zabrání jejich dalšímu dělení. To je ta funkce pozitivní. Na druhé straně postupná eliminace mnoha buněk během stárnutí organismu nakonec vede ke snížení populace tzv. kmenových buněk, což má celkově za následek nižší regenerační schopnost a snížení výkonnosti různých orgánů. Podstata mechanismu reakce buněk na poškození DNA se tedy zásadně nemění (i když například některé druhy poškození DNA jsou ve stáří opraveny méně efektivně). Výrazně se ale

Prof. MUDr. Jiří Bártek, CSc., dr. h. c., vedoucí laboratoře Cell Cycle and Cancer ve výzkumném ústavu Danish Cancer Society v Kodani, věnuje ve své vědecké a výzkumné práci pozornost především výzkumu regulačních mechanismů dělení nádorových buněk a me-

chanismů vedoucích ke vzniku nádorů. Je autorem téměř 400 původních vědeckých prací a článků a nejvíce citovaným vědcem českého původu v oblasti biologických a medicínských věd.

S olomouckou univerzitou udržuje prof. Jiří Bártek odborné i osobní styky. Jako vedoucí Laboratoře genomové integrity, společného pracoviště Lékařské a Přírodovědecké fakulty UP, spolupracuje na výzkumných projektech, podílí se na výchově talentovaných postgraduálních studentů formou dlouhodobých stáží na svém kodaňském pracovišti a svým olomouckým kolegům napomáhá ke zprostředkování dalších odborných kontaktů v Dánsku i ve světě. V současné době je prof. Jiří Bártek stěžejní osobností ambiciózního projektu LF UP s názvem Biomedreg (Biomedicína pro regionální rozvoj a lidské zdroje) a v jeho rámci vznikajícího Ústavu molekulární a translační medicíny, jednoho z nejvýraznějších projektů realizovaných v oblasti vědy a výzkumu v ČR.

K výzkumu biologie nádorů se prof. Jiří Bártek dostal již během svého studia na Lékařské fakultě UP, zejména jako studentská vědecká síla na tehdejší Katedry lékařské biologie LF UP. Mezi své vynikající učitele řadí mj. prof. Milana Hejtmánka, prof. K. Lenharta či doc. A. Bártovu. Po studiu v Olomouci nastoupil v Ústavu molekulární genetiky Akademie věd v Praze. Výzkumu mechanismů dělení lidských buněk se začal věnovat během studijního pobytu ve Velké Británii v 80. letech. Do Kodaně odešel v roce 1992 po úspěšném konkurzu do Danish Cancer Society.

Prof. Jiří Bártek, o němž se již řadu let hovoří jako o příštím možném kandidátovi na Nobelovu cenu, je držitelem řady významných ocenění, např. ceny Dánské asociace pro výzkum nádorů (1998), ceny Alfreda Benzonsa (2002), ceny Novo Nordisk (2003), obdržel medaili G. J. Mendela za biologické vědy (2003). V roce 2002 se stal čestným profesorem Univerzity v Kodani a Univerzity v Aarhusu. Dvakrát byl (2005 a 2007) byl nominován na cenu České hlavy Patria – cenu Unipetrol, a. s., udělovanou za mimořádné zásluhy v oblasti základního nebo aplikovaného výzkumu nebo v oblasti technologických inovací, které se prosadily v zahraničí v posledních několika letech. Je prvním absolventem v historii UP, který od své alma mater obdržel čestný titul doctor honoris causa (2005). Jeho přínos pro rozvoj Univerzity Palackého ocenil rektor UP prof. Miroslav Mašláň předáním Pamětní medaile UP v závěru přednášky významného absolventa, kterou prof. Bártek přednesl v květnu tohoto roku v aule PŘF (viz snímky).

postupně mění biologická zásoba buněk schopných nahradit vyřazené buňky s poškozenou DNA, a tedy i výsledná reakce organismu.

Znamená to, že jde o „volbu“ mezi stářím a rakovinou?

I když výskyt rakoviny dramaticky stoupá ve vyšším věku, nádorové onemocnění není samozřejmě nezbytným průvodním jevem stárnutí každého člověka. Vznik nádorů předpokládá současnou kombinaci několika genetických

Dokončení na str. 7

Prof. Jiří Bártek při přednášce z cyklu Vědeckopopulárních přednášek významných absolventů Univerzity Palackého 6. června v aule Přírodovědecké fakulty

Prof. MUDr. Josef Prchal, dr. h. c., držitel čestného doktorátu UP

Prof. Josef Prchal patří k předním světovým hematologům. Mezi jeho největší přínosy patří zejména jeho podíl na odhalení původu krevních elementů ze společné krvetvorné kmenové buňky, všeobecně přijímaná charakteristika a klasifikace vrozených polycytemických stavů a objev vrozených mutací postihujících hypoxickou signální dráhu.

Vystudoval Lékařskou fakultu UK v Praze a již během studií působil na Ústavu biochemie LF UK jako pomocná vědecká síla. Po okupaci republiky spojeneckými vojsky Varšavské smlouvy se hned po promoci rozhodl emigrovat. Absolvoval rezidentský program a fellowship v interním lékařství/hematologii v Torontu, díky významným vědeckým výsledkům získal v letech 1973 - 74 prestižní vědecké stipendium „Medical Research Council of Canada“ do City of Hope v Kalifornii u prof. E. Beutlera, předního světového biochemika a hematologa. Zde Dr. Prchal nastartoval svou mimořádnou vědeckou dráhu v hematologii výzkumem enzymopatií, hemoglobinopatií a chorob červené krevní řady. Od roku 1976 začal budovat svou vědecko-pedagogickou kariéru internisty a hematologa na University of Alabama at Birmingham (UAB) v USA. V letech 1983 - 2000 byl vedoucím Laboratoří pro výzkum červených krvinek na této univerzitě.

V roce 1984 získal cenu American Cancer Society spojenou s pozicí hostujícího profesora na University of California & Howard Hughes Medical Institute v San Francisku v laboratoři Dr. Y. W. Kana. V letech 1985 - 2000 působil jako řádný profesor vnitřního lékařství a hematologie a od roku 1994 i jako profesor biochemie a molekulární genetiky a Senior scientist Onkologického centra i jako člen oborové rady Lékařské genetiky a buněčné a molekulární biologie UAB. V letech 1998-2002 byl ředitelem Komplexního centra pro srpkovitou anemii na UAB. V letech 2000-2006 působil jako profesor vnitřního lékařství/hematologie na Baylor College of Medicine v Houstonu, Texas. Od února 2006 pracuje jako profesor vnitřního lékařství, genetiky a patologie na University of Utah v Salt Lake City, kde je i vedoucím Laboratoří pro hemoglobinopatie.

Prof. Prchal hned po revoluci v roce 1989 přijel do ČR a začal intenzivně pomáhat české hematologii a českým hematologům. Svůj hluboký vztah k ČR vyjádřil i okamžitou žádostí o navrácení českého občanství. Na

své pracoviště postupně pozval celou řadu mladých hematologů na dlouhodobé vědecké pobyty. Mezi nimi byli i mladí vědci z Olomouce. V Praze na UK byl jeho přínos pro českou vědu a školství oceněn již v roce 1992, kdy se stal členem VR LF UK a v roce 2006 se stal mimořádným profesorem Ústavu patologické fyziologie 1. LF UK v Praze.

Hemato-onkologickou kliniku LF UP, Ústav lékařské biologie LF UP a Dětskou kliniku LF UP váže s prof. Prchalem mnohaletá těsná spolupráce. Prof. Prchal se od roku 1990 pravidelně aktivně účastnil odborných akcí České hematologické společnosti ČLS JEP, opakovaně přednášel i na Olomouckých hematologických dnech, kam se s jeho pomocí podařilo získat i řadu dalších věhlasných hematologů z USA. V jeho výzkumných laboratořích dlouhodobě pracovali doc. Vladimír Divoký, PhD., RNDr. Martina Divoká, RNDr. Marián Luhový, PhD., a Mgr. Kateřina Jedličková, PhD. z HOK LF UP; od dubna 2011 bude u něj na dlouhodobém pobytu pracovat Ing. Lucie Piterková, PhD. z Ústavu biologie LF UP.

Ve spolupráci s prof. Prchalem a v jeho výsoce sofistikovaných laboratořích, díky jeho rozsáhlým mezinárodním kontaktům i hlubokým odborným znalostem a radám olomoučtí hematologové popsali

řadu prioritních informací o regulaci erythropoese. Ve spolupráci s prof. Prchalem také odhalili molekulární podstatu řady chorob vedoucích ke vzniku familiárních polycytemií, nové mechanismy vzniku hemoglobinopatií, příčinu vrozeného defektu transportní cesty železa vedoucí v české rodině ke vzniku vrozené hypochromie mikrocytární anemie a objasnili a popsali řadu dalších poruch vedoucích k abnormální tvorbě hemoglobinu. Výsledkem spolupráce olomouckých hematologů s prof. Prchalem je 18 publikací v mezinárodních hematologických časopisech s vysokým IF, především v prestižním časopise Blood. Celkový počet citací publikací, na kterých se podíleli olomoučtí hematologové spolu s prof. Prchalem, přesahuje 600.

Jako první autor nebo korespondující autor publikoval více než 275 prací v časopisech s IF a přes 100 editoriaľů a kapitol v knihách. Součet jeho citačních ohlasů přesahuje 6800 citací, jeho H-index dle WOS je 47. Je často zván k přednesení vyzvaných přednášek na přední světové univerzity a největší světové kongresy. -vm-, foto -mo-

Do dvou let vyrostete...

změn v těze buňce, což je jev naštěstí poměrně vzácný. Navíc musí dojít ještě k inaktivaci oné bariéry, zase selekcí dalších mutací v těze nádorové transformované buňce. Jak je všeobecně známo, zvýšený výskyt nádorů je spojen s určitou genetickou predispozicí (například vrozené nefunkčnosti právě genů zúčastněných na signalizaci a opravě poškozené DNA), ale také životním stylem a zlovyky jako kouření nebo alkohol. Také doporučované doplňky stravy obsahující anti-oxidans, jako zelenina a ovoce, působí v konečném důsledku jako ochrana snižující frekvenci poškození DNA oxidačními pochody v buňce. Výzkum v oblasti zachování integrity DNA tedy v budoucnu může přispět také k dosažení vyššího věku při sníženém riziku nádorů, kdy tedy nebude třeba „volit“ mezi stářím a rakovinou.

Jaký význam mají vaše výzkumné poznatky pro další konkrétní aplikace v léčbě nádorových onemocnění?

Naše práce má několik možných výstupů pro onkologii. Za prvé některé z rysů nádorových buněk, které jsme

Dokončení ze str. 6
během let objevili, se využívají v diferenciální diagnostice nádorů, a také k odhalení tzv. reziduálního onemocnění, tedy i malého počtu nádorových buněk například přetrvávajících po léčbě. Další důležitá oblast je funkční charakteristika nádorů s ohledem na různé dráhy signalizace poškození DNA a opravné mechanismy poškození DNA. Takový profil pacienta a jeho nádoru se jeví jako důležitý předpoklad vhodné léčby, tedy pomůcka pro individualizovanou resp. personalizovanou medicínu budoucnosti. Právě v oblasti mechanismu odpovědi na poškození DNA se tento přístup zdá být velmi nadějný, také proto, že jak radioterapie, tak značná část chemoterapie je založena na účincích poškození DNA. Reakce na takovou léčbu tedy závisí na vybavení nádorové buňky a normálních buněk pro detekci a odpověď na poškozenou DNA.

Náměť na výzkumnou práci i možné výstupy do klinických aplikací máme spoustu, a těšme se na ještě užší spolupráci v rámci nového Ústavu molekulární a translační medicíny projektu Biomedreg i s dalšími pracovišti Univerzity Palackého.

Ptala se V. Mazochová, foto M. Otava

Skladatelé z UP oživili první operu na světě

První tóny volně rekonstrukce opery, která obsahově čerpá z antické báje o proměně krásné nymfy Dafne ve vavřínový strom, se poprvé rozezněly 25. června ve prostorách brněnského Mozartova sálu Divadla Reduta.

zleva Jana Wallingerová - Venuše, Andrea Priehodská - Dafne, Štefan Kunath - Amore

Vůbec první opera v historii, La Dafne, vznikla v roce 1598 ve Florencii v kruhu umělců, jež se scházeli v paláci hraběte Jacopa Corsiho. Jejich tehdejší snahou bylo znovuoživení antického dramatu za pomoci moderních hudebních prostředků. I když se původní hudba skladatele Jacopa Periho a Jacopa Corsiho - až na několik fragmentů - nedochovala, soudobí umělci Vít Zouhar, Tomáš Hanzlík, výtvarnice Vendula Johnová a režisér a scénograf Rocc, současný šéf opery ND Brno a budoucí šéf ND v Praze dokázali vyjít při své práci z libreta básníka Ottavia Rinucciniho, jenž rovněž patřil do Corsiho skupiny.

„Za posledních patnáct let jsme společně s Tomášem Hanzlíkem rozevřeli Barokní minimalismus do různých estetických i žánrových poloh - příklady budí jeho opera Tvarůžkové ódy a mé experimentální Mente. La Dafne se pak rozhodně pohybuje uvnitř tohoto prostoru. Věřím, že divák bude naše společné dílo vnímat jako příjemné překvapení,“ řekl Žurnálu UP skladatel doc. Vít Zouhar z Katedry hudební výchovy PdF UP, mj. prorektor Univerzity Palackého.

Netradiční scénická instalace se spolu s celkovým režijním pojetím snaží ideově přiblížit atmosféře představení prvních oper bez oddělování diváků, zpěváků a orchestru. Neusiluje však o historickou autenticitu, ale o moderní reflexi tohoto fenoménu a o vyjádření současných myšlenek a názorů na divadlo vůbec soudobým jazykem postdramatických forem. „Mozart v jednom dopise píše: „Milý tatínku, složil jsem nový koncert, je to líbivý, ale je tam i pár míst, kdy se nebude nudit ani odborník,“ řekl Tomáš Hanzlík, člen Katedry hudební výchovy PdF UP v rámci pozvánky k premiéře. Vít Zouhar k tomuto pozvání dodal: „Když jsme v roce 2005 otevřeli zrekonstruované Redutu, poznamenal jsem si, že inauguračnímu obecenstvu má být srozumitelný náš jednoznačný jazyk opery Noci Dnem. A to platí stále. Věřím, že také tím můžeme oslovit třeba i konzervativněji orientované publikum. Neboť my jsme konzervativní autoři.“

S využitím tiskových materiálů Národního divadla Brno
M. Hronová, foto J. Halová

La Dafne ■ Libreto Rocc a skladatelé V. Zouhar a T. Hanzlík ■ Dirigent O. Olos ■ Režie a scénická instalace Rocc ■ Kostýmy Rocc a V. Johnová.

Centrum prevence rizikové virtuální komunikace Pedagogické fakulty informuje:

Zapojili jsme se do vyšetřování internetové kriminality

Centrum prevence rizikové virtuální komunikace PdF (dále Centrum PRVoK) zahájilo spolupráci se Službou kriminální policie a vyšetřování Policie ČR. Aktivně dnes spolupracuje na řešení případů kyberkriminality v rámci sociálních sítí – konkrétně na Facebooku.

„Naše Centrum bylo osloveno Policií ČR, aby připravilo odborný posudek k případu kyberkriminality na Facebooku, v rámci kterého došlo k poměrně krutému případu kyberšikany. V tuto chvíli analyzujeme výpovědi obviněných/vyslychaných osob, monitorujeme proces krádeže a zneužití facebookového profilu a připravujeme psychologický profil předpokládaného pachatele,“ uvedl dr. Kamil Kopecký, vedoucí Centra PRVoK. „Spolupráce s různými složkami Policie ČR probíhá již delší dobu. Dosud však šlo o formu edukativních a preventivních akcí, při nichž policisté získali teoretické informace o sociálně-patologickém chování ve

virtuálních prostředích a při kterých jim byla představena propracovaná kazuistika. Nyní však Centrum vstupuje přímo do vyšetřování a aktivně se zapojuje do řešení jednotlivých kauz,“ dodal Kamil Kopecký. Jak dále uvedl, práci policie a Centra PRVoK značně zkomplikovala změna zákona 127/2005 (viz předcházející čísla ŽUP): „Již nyní je jasné, že prohlášení Centra PRVoK a projektu E-Bezpečí ke změně zákona 127/2005, podle kterého nemají telefonní operátoři a internetoví poskytovatelé povinnost archivovat lokalizační data o svých klientech, bylo oprávněné a komplikuje řešení celé řady případů, spadajících do oblasti trestního práva.“

Centrum PRVoK PdF UP provozuje rovněž poradenskou linku, jež od června 2010 do června 2011 řešila 104 případů spojených se zneužitím internetu a mobilních telefonů.

Vstupujeme do Second Life

V těchto dnech probíhají intenzivní práce na výstavbě nové kamenné budovy Pedagogické fakulty UP, pozadu

však neustávají ani stavební práce v prostředí ryze virtuálním – v Second Life. Pedagogická fakulta se totiž prostřednictvím Centra prevence rizikové virtuální komunikace rozhodla – po vzoru Filozofické fakulty UP a dalších fakult českých i světových univerzit – realizovat projekt malého virtuálního campusu.

„Byly zahájeny práce na modelování nové budovy Centra PRVoK ve virtuálním 3D prostředí Second Life, která bude sloužit k prezentaci Centra, jeho aktivit, výsledků výzkumu a propagaci grantových projektů i k přednáškové činnosti. Součástí budovy bude totiž přednášková místnost, která pojme desítky studentů. V rámci tohoto auditoria budou probíhat jak vybrané semináře, tak i přednášky expertů z celého světa,“ řekl dr. Kamil Kopecký, vedoucí Centra PRVoK.

Virtuální prostředí Second Life má velký potenciál zejména v oblasti e-learningového studia, nicméně lze v něm s úspěchem realizovat rovněž živé synchronní přednášky. Prostředí totiž umožňuje využívat mikrofon, powerpointové prezentace a dokonce i video, samozřejmě lze využívat rovněž klasické www odkazy a další online technologie.

Kromě budovy Centra PRVoK a projektu E-Bezpečí vznikne také speciální stavba zaměřená na výuku mediální a komunikační výchovy. „Stavba bude poskytovat zázemí jak pro synchronní semináře realizované Pedagogickou fakultou, tak i pro přednášky domácích i zahraničních expertů. Rovněž bude propagovat naše projekty a prezentovat výsledky výzkumu,“ uvedl dr. Miloš Mlčoch, vedoucí projektu Příprava a realizace výukových materiálů pro podporu komunikační výchovy RVP ZV ve výuce českého jazyka a literatury na ŽŠ a víceletých gymnáziích (www.komunikacnivychova.cz).

Campus Centra PRVoK bude doplňovat systém existujícího e-learningového studia, které Pedagogická fakulta UP realizuje v prostředí LMS Unifor. Synchronní možnosti Uniforu pak SL doplňuje o nové vizuálně atraktivní motivační prostředí. Second Life campus Centra PRVoK PdF bude oficiálně otevřen v září 2011.

Mgr. K. Kopecký, Ph.D., více na www.zurnal.upol.cz a www.prvok.upol.cz (redakčně kráceno)

K výsledkům šetření zaměstnanců a studentů UP (III)

Co ovlivňuje kvalitu vysokých škol? Získávají studenti UP zkušenosti v zahraničí?

Podobně jako v první části miniseriálu zpráv z výzkumů Laboratoře sociálně-vědních výzkumů uveřejněném v ŽUP č. 26 jsou i v této poslední zprávě spojeny informace z on-line šetření mezi zaměstnanci a klasického dotazníkového šetření mezi studenty UP. Máme-li jmenovat jeden faktor, který v očích zaměstnanců UP přispívá ke zlepšení kvality VŠ vzdělávání, pak je jím internacionalizace.

České vysoké školství prošlo po roce 1989 mnoha změnami. V rámci on-line šetření jsme zaměstnance UP požádali, aby z nabízených variant vybrali dvě změny, které podle jejich mínění nejvýrazněji ovlivnily současnou podobu vysokoškolského vzdělávání v ČR. Více než polovina respondentů (55 %) na prvním či druhém místě uvedla nárůst počtu studentů a vysokých škol. S poměrně velkým odstupem pak následovalo rostoucí podfinancování VŠ (28 %), vznik soukromých škol (24 %), rozšíření mezinárodní spolupráce a struktura studia na bakalářské, magisterské a doktorské (obojí 22 %).

Není příliš překvapivé, že při hodnocení vývoje kvality VŠ vzdělávání převážil skeptický tón. Sedm z deseti odpovídajících mělo za to, že se kvalita za posledních deset let snížila anebo nezměnila, dle čtvrtiny naopak došlo k jejímu zvýšení. Relativně příznivěji hleděli na vývoj kvality akademičtí pracovníci z Právnické a Cyrilometodějské fakulty a také ti, kteří obor, v němž působí, vystudovali v zahraničí. Ptali jsme se dále po důvodech, které ke zlepšení či naopak zhoršení kvality vzdělávání vedly. Zhoršení či stagnace kvality je podle respondentů způsobena především čtyřmi provázanými okolnostmi – snižující se kvalitou studentů, růstem počtu škol i studentů a nedostatečným financováním VŠ. Zvýšení kvality spojují respondenti především s mezinárodní spoluprací. Pozitivně také hodnotí zapojení VŠ do výzkumu, rostoucí kvalitu vyučujících a zapojení do rozvojových projektů a projektů financovaných ESF.

Zastavme se chvíli u mezinárodní spolupráce, která v souhrnu označuje výměny studentů, vyučujících,

společné projekty atp. Mezinárodní mobilita se promítá do financování VŠ (viz Zásady financování a pravidla stanovení rozpočtu veřejných vysokých škol) a také stojí v centru zájmu mezinárodních srovnávacích výzkumů typu EUROSTUDENT (www.eurostudent.eu). Zpráva agentury SC&C, která pro MŠMT, resp. tým IPn „Reforma terciárního vzdělávání“ prováděla v roce 2009 výzkum EUROSTUDENT IV, nedávala v otázce mezinárodní mobility UP dobré vysvědčení. Jen 3 % z odpovídajících studentů UP uvedla, že absolvovala část studia v zahraničí, tj. dvakrát nižší podíl, než na všech VŠ (viz tabulka).

Problém šetření EUROSTUDENT spočíval v tom, že vzorek studentů nereprezentoval strukturu UP, neboť se daného šetření nezúčastnili studenti tří z osmi fakult UP (FF, CMTF a PF) a ze čtvrté (FTK) se vrátilo nepoměrně málo vyplněných dotazníků. UP zastupovali nejčastěji studenti PdF, tj. studenti, kteří obecně v celé ČR patří mezi nejméně vyjíždějící. Naopak absentovaly obory humanitní a společenské (resp. především FF UP), u nichž je mezinárodní mobilita častější (viz znaménkové schéma v tabulce). To byl jeden z důvodů, proč jsme otázky z EUROSTUDENTa zařadili do šetření studentů UP provedeného Laboratoří sociálně-vědních výzkumů v březnu 2011. Výsledek dotazování kvótního vzorku studentů denního studia s odpovídajícím zastoupením všech fakult ukázal nepresnost obrazu UP, jak jej podává zpráva z šetření EUROSTUDENT IV. Třetina studentů, kteří již zkušenost se zahraničním studiem mají nebo o něm uvažují, není podíl příliš vysoký, ale v porovnání s ostatními školami neukazuje UP jako školu největších zápečníků.

Odkazy: SC&C. 2009. Mezinárodní výzkumný projekt EUROSTUDENT IV. Technická zpráva. Praha, SC&C. (dostupné včetně tabulkových příloh na: <http://www.reformy-msmt.cz/reforma-terciarneho-vzdelavani/vyzkum-studentu-vysokych-skol/>; 7. 6. 2011)

Mgr. D. Ryšavý, Ph.D.

Laboratoř sociálně-vědních výzkumů při KSA FF UP

Tabulka: Odpovědi na otázku „Absolvoval/a jste část studia v zahraničí?“ dle šetření EUROSTUDENT IV (SC&C 2009) a Studenti UP o sobě a o škole (LSVV 2011) (řádková procenta a znaménkové schéma)

		ano, byl/a	ne, ale mám to v plánu	ne	N
SC&C 2009	všechny VŠ	6	23	71	11743
	humanitní/společenské	+++	+++	---	
	pedagogické obory	---	---	+++	
	UPOL	3	16	81	
LSVV 2011	UPOL	9	23	68	726

Poznámka ke znaménkovému schématu: +++ velmi typická vlastnost (u --- opačně)

Pozn.: Třetí zprávou z šetření mezi studenty a zaměstnanci UP ukončujeme malý náhled do práce Laboratoře sociálně-vědních výzkumů. Zájemce o bližší informace z provedených výzkumů či práci LSVV odkazujeme na webové stránky www.upol.cz, kde jsou také kontakty na pracovníky laboratoře.

Oddělení veřejných zakázek Univerzity Palackého v Olomouci přijme

do pracovního poměru na zástup za rodičovskou dovolenou s možností změny na dobu neurčitou
**zaměstnanec/zaměstnankyni na pozici
právník veřejných zakázek**

Náplň práce: administrace zadávání veřejných zakázek na stavební práce, dodávky a služby

Požadujeme:

- vzdělání: VŠ právnické (magisterský studijní program);
- praxe: min. 1 rok, vhodně i pro absolventy s koncipientskou praxí;
- znalosti: zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, obchodní a občanské právo;
- výhodou: zkušenost s procesem zadávání veřejných zakázek, praxe v oblasti čerpání finančních prostředků z fondů EU, znalost prostředí veřejného zadavatele, anglický jazyk slovem a písmem.

Další požadované dovednosti: ŘP sk. B; vysoké pracovní nasazení; schopnost týmové práce; zodpovědný přístup k řešení problémů; schopnost zvládat stresové situace; preciznost, flexibilita, komunikativnost; uživatelská znalost práce na PC.

Předpokládaný nástup: dle dohody.

Písemné nabídky se strukturovaným životopisem a kopií dokladu o vzdělání zasílejte **do 15. července 2011** na adresu: Rektorát Univerzity Palackého v Olomouci, oddělení veřejných zakázek, Mgr. Petra Jungová, Křížkovského 8, 771 47 Olomouc (obálku označte „právník veřejných zakázek“). Případné informace na tel. 585 631 117, e-mail: petra.jungova@upol.cz.

Červnová produkce

Pedagogická fakulta

- Dostál, J.: Nové technologie ve vzdělávání. 1. vyd., 114 s., neprodejné
 - Dostál, J.: Internet druhé generace pro učitele. 1. vyd., 72 s., neprodejné
 - Školoudíková, B.: Freeware pro učitele. 1. vyd., 90 s., neprodejné
 - Dostál, J.: Hardware moderního počítače. 1. vyd., 78 s., neprodejné
 - Dostál, J.: Tvorba výukových materiálů. 1. vyd., 84 s., neprodejné
 - Dostál, J.: MS Word 2007 pro začátečníky. 1. vyd., 64 s., neprodejné
 - Dostál, J.: Výukové programy. 1. vyd., 68 s., neprodejné
 - Dostál, J.: MS Word 2007 pro pokročilé. 1. vyd., 72 s., neprodejné
 - Dostál, J.: Windows Vista pro učitele. 1. vyd., 94 s., neprodejné
 - Dostál, J.: Zpracování videa pro učitele. 1. vyd., 66 s., neprodejné
 - Dostál, J.: MS Excel 2007 pro učitele. 1. vyd., 66 s., neprodejné
 - Dostál, J.: Práce s editorem školního vzdělávacího programu. 1. vyd., 66 s., neprodejné
 - Klement, M.: Bezdrátové sítě ve vzdělávání. 1. vyd., 66 s., neprodejné
 - Dostál, J.: Školní informační systémy. 1. vyd., 70 s., neprodejné
 - Dostál, J.: MS Powerpoint 2007 pro učitele. 1. vyd., 92 s., neprodejné
 - Dostál, J.: Tvorba webu pro učitele. 1. vyd., 66 s., neprodejné
- Stejnomennté tituly vydány i na CD.
- Mašláňová, A.: Moderní prezentace prostřednictvím interaktivní tabule. 1. vyd., 88 s., neprodejné
 - E-pedagogium 1/2011. Odborný časopis. 180 s., neprodejné
 - Vala, J.: Poezie v literární výchově. 1. vyd., 120 s., neprodejné

RUP

- Zahradka, M.: Okamžiky. 1. vyd., 176 s., 260 Kč

Filozofická fakulta

- Kol. autorů: Moderní čínština pro nesinology. 1. vyd. + CD, 210 s. Neprodejné
- Pechal, Z.: Rossica Olomucensia. Num. 1, Vol. L. 100 s., 89 Kč
- Jelínková, E.: British Literary Satire in Historical Perspective. 1. vyd., 144 s., 198 Kč
- Kopecký, J., Koptová, M.: Richard Batka 1. vyd., 138 s., 170 Kč

Přírodovědecká fakulta

- Hátle, J., Molnár, J., Tláškal, J.(eds.): Přírodovědný klokan 2010/2011. 1. vyd., 22 s., neprodejné
- Nováček, P., Schauer, T. (eds.): Learning from the Futures. 1. vyd. + CD. 230 s., neprodejné
- Toušek, V.: Geographica 41/1. 60 s., neprodejné
- Toušek, V.: Geographica 41/2. 80 s., neprodejné
- Pouličková, A.: Základy ekologie sinic a řas. 1. vyd., 92 s.

Lékařská fakulta

- Kolář, M.: Epidemiologie nozokomiálních infekcí. 1. vyd., 52 s., neprodejné
- Praško, J. a kol.: Obecná psychiatrie. 1. vyd., 528 s., 550 Kč
- Pazdera, J.: Základy ústní a čelistní chirurgie. 2. vyd., 310 s., 465 Kč

Fakulta tělesné kultury

- Krobotová, M. a kol.: Odborná práce bestsellerem? 1. vyd., 62 s., neprodejné
- Bednářová, H. (ed.): Aktivní v každém věku V. Vydáno na CD., neprodejné
- Krejčířová, O., Treznerová, I.: Malý lexikon sociálních služeb. 1. vyd., 86 s., neprodejné
- Stejskal, P. (ed.): Gymnica. Vol. 40, No. 4. 72 s., 213 Kč
- Prukner, V., Machová, I.: Didaktika školní atletiky. 1. vyd., vtištěno na objednávku – E-shop. 112 s., 88 Kč

Fakulta zdravotnických věd

- Krobot, A., Kolářová, B.: Povrchová elektromyografie v klinické rehabilitaci. 1. vyd., 84 s., 99 Kč -věch-

JUBILEA

Blahopřejeme!

Při příležitosti životního jubilea převzala 22. června z rukou rektora UP prof. Miroslava Mašláňe bronzovou medaili Za zásluhy o rozvoj Univerzity Palackého RNDr. Hana Dziková, ředitelka Vydavatelství UP. O několik dnů později, 27. června, obdržel zlatou medaili Za zásluhy o rozvoj UP

doc. Vladimír Řehan jako ocenění zásluh spojených s vedením Katedry psychologie FF. Doc. V. Řehan zastával pozici prorektora UP a dvě funkční období pak pozici děkana FF UP. Dodnes je vnímán jako ten, za něhož FF UP velmi prosperovala, a to jak po stránce vědecké, tak i pedagogické. -red-, foto -mo-

PŘEČETLI JSME ZA VÁS

„(…) Kreativita ve vědě nemůže být organizovaná. Rodí se spontánně z individuálního talentu. Dobře fungující laboratoře ji mohou podporovat a pěstovat, ale hierarchické a nepružné organizace s byrokratickými pravidly a horami jalového papírování ji mohou zavraždit. Spíše zapomeňme na budování všelijakých sítí a nepokoušejme si dirigovat vědu. Usmáňme cestování, výměny, střetávání a spolupráci.“

Z přednášky britského nositele Nobelovy ceny Sira Richarda Timothyho Hunta, nositele Nobelovy ceny za medicínu, na 10. Evropském fóru vědy a techniky v Praze 19. 5.; in: Evropské fórum: Hrozby nebo příležitosti? www.ceskahlava.cz.

Nad novou publikací

Dr. Otfrida Pustejovského

Pustejovského kniha „Stalins Bombe und die „Hölle von Joachimsthal – Uranbergbau und Zwangsarbeit in der Tschechoslowakei nach 1945“ (Stalinova bomba a „Jáchymovské peklo“ – Uranové doly a nucené práce v Československu po roce 1945) následuje po autorově precizním vědecky objektivním podchycení závažných témat československých dějinných událostí před šedesáti lety. Kromě řady časopiseckých studií Pustejovský v krátkých časových odstupech publikoval dvě rozsáhlá knižně vydaná díla, která předcházela knize, o které referujeme, a to práci Postupimská konference a ústecký masakr 31. července 1945 (Die Konferenz von Potsdam und Massaker von Aussig am 31. Juli 1945) a Křesťanský odpor proti NS panství v českých zemích s podtitulem Inventura vztahů v Sudetech a Protektorátu Čechy a Morava. (Christlicher Widerstand gegen die NS-Herrschaft in den Böhmischen Ländern. Eine Bestandsaufnahme zu den Verhältnissen im Sudetenland und dem Protektorat Böhmen und Mähren). Tato Pustejovského díla jsou významná nejen z hlediska badatelského, vědeckého, nýbrž také z hlediska politického. Vrhají nové ostré světlo trpkého poznání reality pojednáváných témat – do té doby problémových. Jsou to díla vědecky zcela a nově argumentovaná díky trpělivému, důslednému, naprosto objektivnímu úsilí svého autora. V tomto duchu je nutné nahlédnout a pojmenovat rovněž knihu, o které nyní přehledově referujeme.

Otfrid Pustejovský, který byl nucen jako chlapec opustit spolu s rodinou a přibližně dalšími tři a půl milióny Němců v období těsně po druhé světové válce, v pojednáváném díle opět realizuje svůj pozitivní vztah ke své trpící vlasti s houževnatostí a nasazením jemu vlastní. Tomu odpovídá nejen časový odstup od publikací věnovaných válečným a poválečným dějinám československé vlasti, ale také intenzita a hloubka pojednáváných smutných historických událostí.

Knihu autor strukturoval do šesti částí: I. díl od dobývání rud k uranu pojednává o dějinách a motivacích dolování v Jáchymově: od jáchymovského tolaru k dolaru, od stříbra k uranu – od léčby k panování. II. díl věnuje mladší historii, během níž byl upřednostněn uran v jáchymovské oblasti. Tehdy, v r. 1945, přešla těžba uranu pod sovětskou kontrolu. Autor zasvěceně přibližuje podmínky života při dolování a v táborech nucených prací, zvláště se zabývá lágry ve Slavkovské oblasti. III. díl se věnuje těžbě uranu na Příbramsku a tamním lágrům. Kromě obecných problémů zaměřuje pozornost na hospodářské důsledky těžby uranu pro Československo. IV. kapitola obsahuje lidské aspekty života v lágru včetně zacházení s vězni, životních podmínek „kulturní výchvy“ a ideologického přeškolení. Neopomenul ani způsob získávání pracovních sil pro těžbu uranu a zkoumá sociální vazby mezi lidmi žijícími v táborech – vězni různých kategorií, dozorcí a vězni, kolaboranty, konfidenty ad. Zvláštní pozornost patří existenciálním tématům – žítí a přežití, útek a smrt. V. díl obsahuje nepřehledné množství dokumentů objasňujících představitelný diapazon využitého materiálu. VI. díl podává výklad usnadňující orientaci v materiálech, archivní signatury, prameny, literaturu a zdroje vč. odkazů na elektronické zdroje a 40 stran obrazových a fotografických materiálů.

Text knihy je při značném rozsahu díla pro čtenáře přehledný. Najdeme zde plně reprezentativní přehled informací, v nichž nejpůsobivější jsou autorovy záznamy z interview s přeživšími svědky – např. autora jsme seznámili s Mons. ThDr. Antoninem Huvarem, který kromě opakovaných setkání poskytl autorovi vlastní publikace, záznamy a přehledy z doby, kdy sám byl vězněm v nejtěžších lágrech. Otřesné jsou informace ze statistik, které autor uvádí na základě precizní evidence týkající se počtu lidí pracujících a umírajících v uranových dolech.

Autorovi náleží velké poděkování a obdiv za úžasnou práci. Literárnímu nakladatelství Dr. W. Hopfa v Berlíně náleží dík za vydání knihy Dr. Otfrida Pustejovského jako 87. svazku v edici Geschichte.

Prof. J. V. Musil (redakčně kráceno)

Děkan Fakulty tělesné kultury UP v Olomouci vypisuje výběrové řízení na obsazení místa tajemníka/tajemnice

s předpokládaným nástupem od 1. 9. 2011

Požadujeme: úplné VŠ vzdělání ekonomického, manažerského nebo právního směru; odbornou praxi u jednoho zaměstnavatele minimálně 3 roky, praxi v řídicí funkci, praxe s finančním řízením výhodou; orientaci v uvedených právních normách: Zákon o vysokých školách č. 111/1998 Sb., Občanský zákoník, Obchodní zákoník, Zákoník práce, Zákon o účetnictví, Zákon o dani z přidané hodnoty, Zákon o daních z příjmu právnických a fyzických osob apod.; schopnost koncepční práce v oblasti financování, tvorby rozpočtu a investiční výstavby; zkušenosti se softwarovými produkty pro ekonomickou a personální agendu (přednostně SAP), výhodou je znalost softwarových aplikací pro studijní informační systém (např. STAG), zkušenosti z oblasti daňového poradenství a auditorské činnosti výhodou; aktivní znalost jednoho světového jazyka (anglický jazyk výhodou); organizační schopnosti, vysoké pracovní nasazení; morální a občanská bezúhonnost.

Předpokládaný nástup: 1. 9. 2011 nebo dle dohody.

Příhláška musí obsahovat: motivační dopis včetně návrhu koncepce práce tajemníka fakulty; strukturovaný profesní životopis zaměřený na pracovní aktivity; kopie dokladů o nejvyšším dosaženém vzdělání; výpis z rejstříku trestů ne starší 3 měsíců; čestné prohlášení ve smyslu § 4 zákona č. 451/1991 Sb.

Požadované podklady zasílejte, prosím, nejpozději do **14. 7. 2011** na e-mailovou adresu: vera.holubova@upol.cz a kopii na zbynek.svozil@upol.cz (zasláni e-mailem je plně dostačující, přijetí přihlášky Vám potvrdíme), případně pod značkou „výběrové řízení“ na adresu: Fakulta tělesné kultury UP v Olomouci, Věra Holubová, Tř. Míru 115, 771 46 Olomouc.

Vypisovatel si vyhrazuje právo ve výjimečném případě pracovní pozici neobsadit nebo zrušit výběrové řízení.

Děkan Fakulty tělesné kultury UP v Olomouci vypisuje výběrové řízení na obsazení místa docent/ka nebo profesor/ka

se zaměřením na sportovní medicínu, fyziologii zátěže
Úvazek: 0,5

Požadujeme: absolvování lékařské fakulty, atestaci z vnitřního, tělovýchovného lékařství; habilitaci v oboru kineantropologie, případně v příbuzných lékařských oborech; schopnost komunikovat v cizím (nejlépe v anglickém) jazyce na úrovni vypsání pozice; bezúhonnost, čistý trestní rejstřík (k přihlášce není třeba dokládat výpis z rejstříku trestů).

Předpokládaný nástup: 1. 9. 2011 nebo dle dohody.

Příhláška musí obsahovat: strukturovaný profesní životopis zaměřený na pracovní aktivity; seznam pedagogické činnosti za posledních 5 let; informace o publikovaných vědeckých a výzkumných výstupech za posledních 5 let nejlépe v členění podle druhů definovaných v RIV; kopie dokladů o dosaženém vzdělání.

Požadované podklady zasílejte, prosím, nejpozději do **14. 7. 2011** na e-mailovou adresu: vera.holubova@upol.cz a kopii na zbynek.svozil@upol.cz (zasláni e-mailem je plně dostačující, přijetí přihlášky Vám potvrdíme), případně pod značkou „výběrové řízení“ na adresu: Fakulta tělesné kultury UP v Olomouci, Věra Holubová, Tř. Míru 115, 771 46 Olomouc.

Vypisovatel si vyhrazuje právo ve výjimečném případě pracovní pozici neobsadit nebo zrušit výběrové řízení.

Cenu Maxe Broda za rok 2011 převzala studentka Lékařské fakulty UP

V pražském sídle Senátu Parlamentu ČR, v Hlavním sále Valdštejnského paláce, byly 14. června slavnostně vyhlášeny výsledky celostátní literární soutěže o nejlepší esej – Ceny Maxe Broda. První místo obsadila s příspěvkem „Můj dopis otci – Prozaik mého života“ Hana Jugová, nedávná absolventka Gymnázia v Šumperku, dnes posluchačka 1. ročníku Lékařské fakulty UP. Cenu převzala od ředitelky Centra Franze Kafky Markěty Mališové a členů odborné poroty Jiřiny Šiklové a Vladimíra Karfika. Vítězka obdržela také finanční odměnu spojenou s prvním místem v soutěži.

Literární soutěž je určena především mladým lidem do dvaceti let, kteří umějí přemýšlet a psát nejen o odkazu spisovatele Franze Kafky, ale o všem významném, co je v každodenním životě obklopuje a někdy emotivně svírá. Pořádá ji Společnost Franze Kafky s cílem a ideou podpořit a vést mladé lidi k samostatnému uvažování, k hlubšímu zamýšlení nad aktuálními složitymi společenskými a kulturními jevy a k pěstování dovednosti přesného a kultivovaného písemného vyjádření vlastního názoru. Tento cíl je naplňován volbou témat. Bývá zařazováno i téma literární, které má soutěžící orientovat k četbě a samostatné interpretaci literárních děl. Cena byla nazvána po velké osobnosti středoevropské kultury, spisovatelé a myslitelé, neúnavném organizátorovi kulturního života v českých zemích a Izraeli – Maxi Brodovi.

Letošního 17. ročníku se zúčastnilo v pěti vyhlášených kategoriích 152 mladých autorů z ČR. *Text a foto S. Jurga*

Finalisté soutěže (zleva): Vojtěch Kárnet, Gymnázium Václava Beneše Třebitzkého ve Slaném (2. místo), vítězka Hana Jugová a Vojtěch Čech, Gymnázium Jaroslava Heyrovského v Praze (3. místo)

Mladí překladatelé z Katedry slavistiky uspěli v celostátní soutěži

V letošní celostátní Překladatelské soutěži Jiřího Levého pro mladé a začínající překladatele do 35 let již tradičně dosáhli výborných výsledků studenti Katedry slavistiky FF. V kategorii Překlad poezie získal 3. cenu student třetího ročníku oboru Ruština se zaměřením na hospodářsko-právní a turistickou oblast **Michal Sedláček**, v kategorii Překlad umělecké prózy byla odměněna čestným uznáním posluchačka druhého ročníku navazujícího studia oboru Odborná ruština pro hospodářskou praxi **Martina Kotásková**.

Soutěž pořádá Obec překladatelů za přispění Ministerstva kultury ČR. Jejím smyslem je podpořit rozvoj českého literárního překladatelství, objevit nové talenty a otevřít jim cestu k publikačním možnostem.

Letošní výsledky byly vyhlášeny 14. června v kavárně pražského Divadla na Prádle
Blahopřejeme!

Další informace najdete na www.obecprekladatelu.cz/
cz/obecne-a-aktualni-informace/aktuality.

-zv-, -mav-

Absolvent Lékařské fakulty zvítězil na mezinárodní studentské konferenci

Ve velké konkurenci studentů devíti evropských a asijských zemí zvítězil na International Student Medical Congress v Košicích, v klinické sekci interní medicíny a pediatrie třetího ročníku, **MUDr. Milan Sova**, letošní absolvent Lékařské fakulty Univerzity Palackého.

„Chtěl bych poděkovat všem, co se výzkumu účastnili, a to zejména MUDr. Miladě Hobzové z Kliniky plicních nemocí a tuberkulózy a prof. Davidu Stejskalovi z nemocnice Prostějov za skvělou spolupráci,“ uvedl MUDr. Milan Sova. „Doufám, že spolupráce bude pokračovat i nadále, v rámci mého doktorandského studia,“ dodal.

Čtyřdenní kongres, který se konal pod záštitou prezidenta Slovenské republiky a kanceláře WHO na Slovensku, měl velmi rozsáhlý program. Zahrnoval nejen vlastní soutěž, ale i četné workshopy a společenské události. Setkání studentů pomohlo i k navázání spolupráce mezi příslušnými lékařskými fakultami.

-sov-

Studentská vědecká konference „0 cenu děkana 2011“

Další ročník odborné vědecké soutěže studentů Přírodovědecké fakulty UP „0 cenu děkana 2011“ proběhl 11. května v již osvědčené a úspěšné podobě studentské konference. Formou, jakou probíhá skutečné vědecké jednání na reálné vědecké konferenci, studenti prezentovali výsledky své vědecké práce v oborech Matematika, Chemie, Fyzika, Biologie, Vědy o Zemi a Didaktika oborů studovaných na PřF. Soutěž probíhala v sekcích bakalářská, magisterská a doktorská. Celkem se zúčastnilo třiasedmdesát soutěžících, kteří prezentovali sedmasedmdesát příspěvků. Odborné poroty byly postaveny před těžký úkol vyhodnotit i absolutního vítěze oboru, jehož jméno doplní na putovním poháru jména vítězů předchozích ročníků. Nejvíce soutěžících bylo poprvé v oboru Vědy o Zemi (17), silně obsazený byly i obor Matematika a informatika (15) a Chemie (12). Oproti roku 2010 byla slaběji obsazena posterová sekce (10). Všechny obory měly zastoupení ve všech třech sekcích.

Všichni předsedové porot vysoce kladně hodnotili úroveň prací, takže si účastníci zcela jistě zasloužili vedle finančních odměn pro vítěze sekcí, které uděluje každoročně děkan PřF, i drobné věcné ceny věnované do soutěže sponzory. Generálním sponzorem byla společnost TEVA Czech Industries, s. r. o., která věnovala jako dvě hlavní ceny notebooky pro vítěze oboru Chemie a Vědy o Zemi.

Stejně jako v předchozích ročních bude realizován i tisk konferenčního sborníku tentokrát z prostředků ESF projektu Přírodovědec – Moderní prostředky ICT v přírodovědných a ekonomických oborech a jejich prezentací.

Za organizační kolektiv děkujeme nejen všem účastníkům, ale i všem pedagogům, kteří se ujali obtížného úkolu vybrat ty nejlepší. V neposlední řadě patří dík i společenostem, které poskytly ceny do soutěže a samozřejmě děkanovi Přírodovědecké fakulty UP za jeho výraznou podporu studentské soutěže.

Podrobné informace najdete na <http://svoc.prf.upol.cz>.
Za organizační kolektiv doc. T. Nevěčná

